

Spis treści

Przedmowa	XV
1 Część ogólna	1
Płeć i orientacja seksualna	1
Rodzaje płci	2
Transpozycja płci	3
Orientacja seksualna	4
Reakcja seksualna człowieka	4
Linearny model reakcji seksualnej	5
Cyrkularny model reakcji seksualnej	6
Krytyka kobiecej atrybucji modelu cyrkularnego	8
Krytyka męskiej atrybucji modelu linearnego	9
Modele reakcji seksualnej w seksualnym zdrowiu i chorobie	10
Hipoteza fizjologicznego i patologicznego wariantu reakcji seksualnej	11
Intrapsychiczny wymiar reakcji seksualnej człowieka	12
Podział zaburzeń seksualnych	13
Skale oceny zdrowia seksualnego	16
Przesiewowe skale seksuologiczne	17
Skale kliniczne oceniające nasilenie zaburzeń seksualnych	18
Farmakoterapia zaburzeń seksualnych	22
Ogólne zasady postępowania	22
Leczenie zaburzeń pożądania seksualnego	22
Leczenie zaburzeń podniecenia seksualnego	26
Leczenie zaburzeń orgazmu	30
Leczenie bólesności genitalno-miednicznej / dyspareunii i pochwicy	31
Leczenie zaburzeń ejakulacji	31
Hormonalne uwarunkowania seksualności	33
Testosteron	33
Dehydroepiandrosteron	40
Prolaktyna	43
Estrogeny	46
Oksytocyna	48
Progesteron	50
Wazopresyna	51
Melatonina	52
Hormon wzrostu	53

Cybernetyka układu hormonalnego	54
Hormony w hierarchii życia	54
Czynności popędowe	55
Holistyczny model leczenia zaburzeń hormonalnych	56
<i>Piśmiennictwo</i>	59
2 Choroby gonady męskiej	63
Hipogonadyzm o późnym początku	63
Wstęp	63
Zmiany aktywności osi podwzgórze–przysadka–jądro	
związane ze starzeniem się	64
Rozpoznanie	66
Objawy kliniczne	69
Dysfunkcja seksualna	70
Leczenie	73
Inne postacie hipogonadyzmu u mężczyzn	83
Informacje ogólne	83
Funkcjonowanie seksualne	84
Szczególne sytuacje kliniczne	85
<i>Piśmiennictwo</i>	90
3 Choroby i zaburzenia funkcji gonady żeńskiej	93
Zespół policystycznych jajników	93
Informacje ogólne	93
Funkcjonowanie seksualne	97
Przedwczesne wygasanie czynności jajników	102
Informacje ogólne	102
Funkcjonowanie seksualne	104
Menopauza	108
Informacje ogólne	108
Funkcjonowanie seksualne	112
Inne postacie hipogonadyzmu	125
Endometrioza	127
Informacje ogólne	127
Funkcjonowanie seksualne	129
<i>Piśmiennictwo</i>	132

4	Choroby przysadki mózgowej	137
	Hiperprolaktynemia	137
	Informacje ogólne	137
	Zaburzenia seksualne w hiperprolaktynemii	142
	Makroprolaktynemia i hipoprolaktynemia	147
	Makroprolaktynemia	147
	Hipoprolaktynemia	147
	Akromegalia	149
	Informacje ogólne	149
	Funkcjonowanie seksualne	150
	Inne gruczolaki przysadki	153
	Informacje ogólne	153
	Funkcjonowanie seksualne	154
	Niedobór hormonu wzrostu	157
	Informacje ogólne	157
	Funkcjonowanie seksualne	158
	Niedoczynność przysadki mózgowej	161
	Informacje ogólne	161
	Funkcjonowanie seksualne	162
	<i>Piśmiennictwo</i>	164
5	Choroby tarczycy	169
	Niedoczynność tarczycy	169
	Informacje ogólne	169
	Funkcjonowanie seksualne	173
	Nadczynność tarczycy	180
	Informacje ogólne	180
	Funkcjonowanie seksualne	184
	Autoimmunologiczne zapalenie tarczycy	189
	Informacje ogólne	189
	Funkcjonowanie seksualne	190
	Inne choroby tarczycy	192
	<i>Piśmiennictwo</i>	193
6	Choroby nadnerczy	197
	Pierwotna niewydolność nadnerczy	197
	Informacje ogólne	197
	Funkcjonowanie seksualne	198
	Wrodzony przerost nadnerczy	201
	Informacje ogólne	201
	Funkcjonowanie seksualne	204

Zespół Cushinga	212
Informacje ogólne	213
Funkcjonowanie seksualne	213
Inne choroby nadnerczy (hiperaldosteronizm pierwotny, guz chromochłonny / przyzwójak)	216
Hiperaldosteronizm pierwotny	216
Guz chromochłonny / przyzwójak	217
Piśmiennictwo	218
7 Cukrzyca i inne zaburzenia metaboliczne	221
Cukrzyca typu 1	221
Informacje ogólne	221
Funkcjonowanie seksualne	225
Cukrzyca typu 2	236
Informacje ogólne	236
Funkcjonowanie seksualne	242
Cukrzyca ciążowa	261
Informacje ogólne	261
Funkcjonowanie seksualne	262
Inne zaburzenia metaboliczne (stan przedcukrzycowy, otyłość, zespół metaboliczny)	264
Stan przedcukrzycowy	264
Otyłość	266
Zespół metaboliczny	275
Piśmiennictwo	288
8 Zaburzenia rozwoju płci	295
Podział	295
Zespół Klinefeltera	296
Informacje ogólne	296
Funkcjonowanie seksualne	297
Zespół Turnera	299
Informacje ogólne	299
Funkcjonowanie seksualne	301
Zespół niewrażliwości na androgeny	303
Informacje ogólne	303
Funkcjonowanie seksualne	304
Zespół Mayera-Rokitansky'ego-Küstera-Hausera	307
Informacje ogólne	307
Funkcjonowanie seksualne	308

Inne zaburzenia rozwoju płci	311
<i>Piśmiennictwo</i>	314

9	Niedobór androgenów u kobiet oraz nieprawidłowe stężenie estrogenów u mężczyzn	317
	Informacje ogólne	317
	Niedobór androgenów u kobiet	318
	Przyczyny niedoboru androgenów u kobiet	318
	Zmiany sekrecji androgenów związane z wiekiem	319
	Ocena stężenia androgenów u kobiet	320
	Zespół niedoboru androgenów u kobiet	322
	Zespół obniżonego popędu seksualnego	324
	Niedobór estrogenów u mężczyzn	337
	Nadmiar estrogenów u mężczyzn	339
	<i>Piśmiennictwo</i>	340

10	Niedobór witaminy D	343
	Informacje ogólne	343
	Funkcjonowanie seksualne	346
	Mężczyźni	346
	Kobiety	350
	<i>Piśmiennictwo</i>	352

11	Dysforia płciowa	355
	Informacje ogólne	355
	Postępowanie u transmężczyzn	357
	Cele i zasady postępowania farmakologicznego	357
	Efekty stosowania testosteronu	358
	Funkcjonowanie seksualne	360
	Śmiertelność całkowita	361
	Ryzyko sercowo-naczyniowe	361
	Ryzyko onkologiczne oraz wpływ na sutki	362
	Tkanka kostna	363
	Płodność	363
	Inne opcje postępowania farmakologicznego	364
	Zasady monitorowania postępowania farmakologicznego	365
	Postępowanie zabiegowe	365
	Postępowanie u transkobiet	366
	Cele i zasady postępowania farmakologicznego	366
	Stosowanie estrogenów	367

Inne opcje postępowania farmakologicznego	368
Efektywność postępowania farmakologicznego	371
Ryzyko sercowo-naczyniowe	372
Wpływ na tkankę kostną	372
Hiperprolaktynemia	373
Wpływ na gospodarkę węglowodanową	373
Ryzyko onkologiczne	373
Zasady monitorowania postępowania farmakologicznego	374
Postępowanie zabiegowe	375
Funkcjonowanie seksualne	376
Postępowanie u osób transpłciowych w wieku rozwojowym	376
<i>Piśmiennictwo</i>	380

12 Zaburzenia odżywiania oraz pozostałe zagadnienia endokrynologiczne	383
Zaburzenia odżywiania	383
Informacje ogólne	383
Funkcjonowanie seksualne	385
Inne schorzenia endokrynologiczne (choroby przytarczyc, osteoporoza, zespoły mnogiej gruczołakowości wewnątrzwydzielniczej, guzy neuroendokrynne, ginekomastia)	388
Choroby przytarczyc	389
Osteoporoza	390
Zespoły mnogiej gruczołakowości wewnątrzwydzielniczej	391
Guzy neuroendokrynne	391
Ginekomastia	392
Antykoncepcja hormonalna	393
<i>Piśmiennictwo</i>	398

Skorowidz	401
------------------	------------